

ZMNIEJSZENIE ZUŻYCIA ENERGII W BUDYNKACH

Obywatele Europy powinni zużywać mniej energii. Zużycie to wzrasta każdego roku i Europa staje się coraz bardziej zależna od dostaw ropy naftowej i gazu pochodzących z państw trzecich. Zobowiązania podjęte w ramach Protokołu z Kioto oznaczają zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 8% poniżej poziomu z 1990 roku w okresie 2008–12, a tym samym wymagają zmniejszenia zużycia ropy naftowej, gazu i węgla.

W 2000 r. Komisja Europejska przyjęła Zieloną Księgę, określającą strategię uwzględniającą wymienione problemy. W dokumencie tym stwierdzono, że mimo wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i związanego z tym zmniejszenia emisji i importu surowców energetycznych, wszyscy użytkownicy energii muszą podjąć działania zmierzające do ograniczenia jej zużycia.

Powszechnie uważa się, że transport i przemysł zużywają znaczne ilości energii, tymczasem w europejskich budynkach zużywa się jej około 40%. Potrzeby w zakresie oświetlenia, ogrzewania, klimatyzacji oraz przygotowania ciepłej wody w domach, miejscach pracy oraz miejscach spędzania wolnego czasu pochłaniają więcej energii, niż transport czy przemysł.

- Gospodarstwa domowe zużywają dwie trzecie energii wykorzystywanej w budynkach w Europie; zużycie energii rośnie każdego roku wraz ze wzrostem poziomu życia, z którym związane jest powszechne korzystanie z systemów klimatyzacji i ogrzewania.
- Dziesięć milionów kotłów grzewczych w domach europejskich ma więcej niż 20 lat; dzięki ich wymianie można zaoszczędzić 5% energii.
- Około 30–50% energii zużywanej na oświetlenie można zaoszczędzić dzięki zastosowaniu bardziej efektywnych systemów i technologii w biurach, budynkach handlowych i miejscach spędzania wolnego czasu.
- Można zmniejszyć o połowę przewidywany wzrost zapotrzebowania na energię na potrzeby klimatyzacji (przy spodziewanym dwukrotnym wzroście zapotrzebowania do 2020 r.) dzięki wprowadzeniu ostrzejszych wymagań dla urządzeń klimatyzacyjnych.

ZADANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Państwa członkowskie muszą wprowadzić wymagania wynikające z nowej dyrektywy do ustawodawstwa krajowego najpóźniej do stycznia 2006 r. Wymiana informacji oraz współpraca i regularne spotkania przedstawicieli urzędów i ekspertów krajów członkowskich na rzecz rozwijania ujednoczonych sposobów określania wymagań i norm dotyczących energetycznych cech użytkowych budynków są ważnym elementem procesu wdrażania dyrektywy. Więcej na stronie internetowej:

http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/index_en.html

Komisja Europejska będzie wspierać wszystkie zainteresowane strony w podnoszeniu świadomości społecznej na tematy związane z wymienionymi zagadnieniami. Program „Inteligentna energia – program dla Europy (2003–06)” ma wspierać wdrażanie dyrektywy. Zob.:

http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.htm

Kontakt: Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Energii i Transportu
Wydział D.1 – Polityki Regulacji, Wspierania Nowych Energii i Zarządzania Popytem, B-1049 Bruksela
TREN-building-directive@cec.eu.int

Dyrekcja Generalna ds. Energii i Transportu opracowuje i wdraża politykę w powiązanych ze sobą obszarach energii i transportu. W Zielonej Księdze pt. „W stronę europejskiej strategii bezpieczeństwa energetycznego”, opublikowanej w 2000 r., dokonano analizy strukturalnych słabości Europy, m.in. zwrócono uwagę na wzrost zużycia energii przy jednoczesnym zwiększającym się uzależnieniu od zewnętrznych źródeł surowców energetycznych. Jednocześnie, aby wypełnić zobowiązania podjęte w ramach Protokołu z Kioto, UE musi zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych. W Zielonej Księdze zaproponowano strategię na rzecz zmniejszenia zużycia energii w Europie, polegającą na poprawie efektywności energetycznej oraz podjęciu działań na rzecz wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Poprawa charakterystyki energetycznej budynków jest więc istotnym elementem strategii, o ile ma ona zostać skutecznie wprowadzona w życie.

Wydane przez:
Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Energii i Transportu
B-1049 Bruksela
http://europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/index_en.html

© Wspólnoty Europejskie, 2004
Powielanie dozwolone za podaniem źródła.
Rękopis ukończono 8 września 2003 r.
Zdjęcia dzięki uprzejmości: Zefa

KO-52-03-934-PL-D

LEPSZE BUDYNKI



Nowe prawodawstwo UE w sprawie poszanowania energii

ZAOSTRZENIE WYMAGAŃ ENERGETYCZNYCH DLA BUDYNKÓW

Nowa dyrektywa UE (1) w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, której zapisy muszą zostać wdrożone przez państwa członkowskie do krajowego ustawodawstwa do stycznia 2006 r.,

wymaga zaostrzenia wymagań i przyjęcia norm dotyczących zużycia energii w budynkach całej Europy. Spowoduje to zmniejszenie zużycia energii bez konieczności ponoszenia znaczących dodatkowych nakładów przy jednoczesnym przewidywanym wzroście komfortu użytkowników. Działania takie – dotyczące wszystkich użytkowników energii – są istotnym elementem strategii UE, której celem jest wypełnienie zobowiązań wynikających z Protokołu z Kioto. Zgodnie z zapisami dyrektywy:

- w całej UE stosowana będzie wspólna metodologia obliczania charakterystyki energetycznej budynku, uwzględniająca lokalne warunki klimatyczne;
- państwa członkowskie określą minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej i będą je stosować zarówno do nowych budynków, jak i przy wykonywaniu kompleksowej renowacji istniejących dużych budynków. Wiele z tych wymagań zostanie określonych na podstawie istniejących lub projektowanych norm europejskich;
- system certyfikacji oceny charakterystyki energetycznej budynków spowoduje, że poziomy zużycia energii będą bardziej przejrzyste dla właścicieli budynków, najemców i użytkowników;
- kotły grzewcze i systemy klimatyzacji o mocach większych niż ustalone minimum będą podlegać regularnym kontrolom, mającym na celu sprawdzenie ich sprawności energetycznej i emisji gazów cieplarnianych.

Badania potwierdzają, że do 2010 r. można zaoszczędzić ponad jedną piątą obecnego zużycia energii dzięki zastosowaniu ostrzejszych wymagań w odniesieniu do nowych budynków oraz do budynków poddawanych kompleksowej renowacji. Przyczyni się to w znacznym stopniu do osiągnięcia celu wymienionego w Protokole z Kioto oraz, co ważne, nie będzie wymagało żadnych zmian w dotychczasowym sposobie życia. Pełne wykorzystanie tej szansy zależy oczywiście od tego, w jakim stopniu zostanie wdrożona dyrektywa.

(1) Dyrektywa 2002/91/WE, Dz. U. L 1 z 4.1.2003.

OKREŚLENIE CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

Przyjęcie minimalnych wymagań energetycznych w państwach całej Europy wymusza opracowanie norm opisujących metodę obliczania charakterystyki energetycznej budynków, która umożliwi oszacowanie rzeczywistego zużycia energii. Metoda ta powinna uwzględniać wszystkie czynniki wpływające na zużycie energii i klasyfikować budynki zgodnie z ich rodzajem, wielkością i przeznaczeniem: budynki mieszkalne, biura, szkoły itp.

Oszacowanie charakterystyki energetycznej budynku musi uwzględniać takie elementy jak izolacyjność termiczna, sprawność systemu ogrzewania i klimatyzacji, wentylacja naturalna oraz wykorzystanie światła dziennego i zyski ciepła od nasłonecznienia.

Czynniki wpływające pozytywnie na charakterystykę energetyczną budynku obejmują m.in. bierne wykorzystanie energii słonecznej, systemy energetyczne w budynku wykorzystujące odnawialne źródła energii, ciepło z miejskich systemów ciepłowniczych oraz skojarzone wytwarzanie elektryczności i ciepła.

Określenie charakterystyki energetycznej budynku wymaga uwzględnienia lokalnych warunków klimatycznych, usytuowania budynku oraz parametrów powietrza w jego wnętrzu.

STOSOWANIE WYMAGAŃ

Państwa członkowskie UE ustalą i będą uaktualniać minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej dla różnych rodzajów budynków, zarówno nowych, jak i istniejących, uwzględniając przy tym lokalne warunki klimatyczne.

Konieczność spełnienia wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej będzie odnosić się do nowych budynków wybudowanych po 1 stycznia 2006 r. Ponadto w przypadku dużych budynków (powyżej 1 000 m² powierzchni) przed rozpoczęciem budowy będzie wymagane dokonanie oceny opłacalności alternatywnych systemów ogrzewania budynku i dostarczania energii.

Dodatkowo, przy okazji kompleksowej renowacji budynku o powierzchni powyżej 1 000 m², konieczne będzie przeprowadzenie oceny opłacalności ekonomicznej i możliwości zastosowania usprawnień technicznych, zapewniających spełnienie minimalnych wymagań zgodnych z odpowiednimi krajowymi przepisami.

Niektóre budynki (np. zabytki historyczne, miejsca kultu, budynki wykorzystywane okresowo, budynki rolnicze oraz domy letniskowe) mogą zostać zwolnione z obowiązku spełnienia wymagań.

ŚWIADECTWO OCENY CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

Przyszły właściciel, użytkownik budynku lub mieszkania powinien zostać poinformowany przy okazji sprzedaży lub wynajmu o przewidywanych kosztach energetycznych eksploatacji, a także otrzymać ważne świadectwo oceny charakterystyki energetycznej budynku.

Obowiązek udostępnienia informacji o charakterystyce energetycznej budynku nabywcy lub użytkownikowi spowoduje, że firmy budowlane lub wynajmujący będą promować energooszczędne technologie, a to z kolei będzie powodować zmniejszenie kosztów użytkowania. Ocena charakterystyki energetycznej powinna być uzupełniona o listę zalecanych usprawnień, prowadzących do jej poprawy.

W dużych budynkach publicznych (powyżej 1 000 m² powierzchni), często odwiedzanych, świadectwo oceny charakterystyki energetycznej budynku powinno być umieszczone w widocznym miejscu celem zwrócenia uwagi społecznej na zagadnienia efektywności energetycznej. Zaleca się, aby wraz wymienionym świadectwem były podane do wiadomości wartości temperatury powietrza wewnętrznego przyjęte do obliczeń oraz występujące w rzeczywistości.

SYSTEM INSPEKCJI

Państwa członkowskie wprowadzą system regularnych inspekcji kotłów grzewczych i systemów klimatyzacji zainstalowanych w dużych jednostkach mieszkalnych, domach wielorodzinnych, budynkach handlowych i obiektach publicznych, gdyż urządzenia te w przypadku nieprawidłowego działania powodują nadmierne zużycie energii i/lub emisję dwutlenku węgla.

Regularne inspekcje będą obowiązkowe w przypadku kotłów opalanych nieodnawialnym paliwem ciekłym lub stałym o wydajności większej niż 20 kW. Kotły o wydajności ponad 100 kW będą podlegały kontroli co najmniej raz na dwa lata. Dla kotłów opalanych gazem okres ten może być wydłużony do czterech lat.

Instalacje grzewcze o wydajności powyżej 20 kW i starsze niż 15 lat będą poddawane jednorazowemu sprawdzeniu całego systemu. Ocena dokonana na tej podstawie zostanie przekazana użytkownikowi w formie zalecenia w zakresie wymiany i/lub modernizacji instalacji.

Regularnym obowiązkowym kontrolom poddane będą systemy klimatyzacji o mocy znamionowej większej niż 12 kW.